

MESLINGAR

Meslingar

Ein av herviligastu virussjúkunum, vit vita um.

Smittar við beinleiðis samband ella gjøgnum luft.

Ein persónur kann smitta 15 til 20 aðrar persónar, ið ikki eru koppsettir móti sjúkuni.

Tilgerðartíðin er millum 10 og 14 dagar

Byrjar við fepuri, hosta, krími og ljóskvæmi.

Síðani bróta meslingarnir út.

Nøkur fáa eftirsjúkur, sum bronkitis og diaré.

Heilabruni er ein sjáldsamur, men álvarsligur, vandi við meslingum.

Síðani 1987 eru føroysk børn koppsett móti meslingum.

Koppsetanin verður gjørd í tveimum umfórum, tað fyrri,

tá barnið er 15 mánaðir, tað seinna, tá barnið er fýra ára gamalt.

Innan fyltar 15 mánaðir verður mett, at barnið er vart av andevnunum frá móðurmjólkini.

Landslæknin sigur seg ikki minnst,

seinast meslingar vóru skrásettir í Føroyum.

Deyðstíttlækin av meslingum er umleið ein av 3.000.

Ein av 1.000 fær heilabruna.

Tað eru serliga børn undir fimm ára gomul og vaksni yvir 20 ár, sum kunnu koma illa fyri av meslingum.

Meslingar í Evropa

Mett verður at seinasta árið eru um 22.000 smittaði í Evropa. Seinastu árin hevur talið ligið stóðugt millum 15.000 og 30.000.

85 prosent av teimum smittaðu vóru ikki koppsett.

Seinastu árin hava fleiri stór útbrot verið í Evropa.

Umleið 5.000 vóru smittaði í Italia í 2008, yvir 24.000 í Bulgaria í 2010 og 15.000 í Fraklandi í 2011.

Sambært evropiska depilinum fyri fyrirbygjan og eftirliti av sjúkum (European Centre for Disease Prevention and Control) vóru útbrot í Niðurlondum, Italia og Stórabetlandi í 2013.

Sambært WHO doyggja 122.000 fólk um allan heimin av meslingum um árið.

Eftir at ein bretskur granskari í 1998 vildi vera við, at samband var millum autismu og MFR-koppsetingina, fall talið av koppsetingum í Evropa nógv.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Ástøðið hjá granskarinum er síðani væl og virðiliga afturvíst, men enn í dag vísa koppsetingarivasom til hendan granskan og atfinningar hansara móti koppseting.

Eingir meslingar í Føroyum

Virkandi landslæknin sigur tað vera sera lítið sannlíkt, at eitt meslingaútbrot skuldi hent í Føroyum. Til tess er koppsetingin í Føroyum ov umfatandi, sigur Henrik L. Hansen, virkandi landslækni.

Danjal av Rana

Eingin á skrivstovuni hjá Landslækninum minnst, nær meslingar seinast vóru skrásettir í Føroyum, men tað eru mong ár síðani, sigur virkandi landslækni í Føroyum, Henrik L. Hansen.

– Tað er heilt vist, at í lótu hava vit ikki meslingar í Føroyum, sigur hann.

Landslæknin greiðir frá, at koppseting móti meslingum verður gjørd við MFR-koppsetingini, ið verður givin børnum, tá tey eru 15 mánaðir, og tá tey eru 4 ára gomul. Fyrr finga børn seinni ífylluna, tá tey vóru 12 ára gomul, men tá HPV-koppsetingin varð tikin í nýtslu, var seinna MFR-koppsetingin flutt til fýra ára aldur.

Henrik L. Hansen greiðir frá, at í Danmark eru regluliga útbrot av meslingum, orsaka av, at danir ikki megna at koppseta síni børn nógv.

– Her í Føroyum verður koppsetingarætlanin fylgd nógv betri og tættari, og tískil eru Føroyar og føroyingar so gott sum fullkomiliga koppsettir móti meslingum, sigur virkandi landslæknin, ið sigur seg hava varhugan av, at allir føroyingar koppseta síni børn. Hann minnir á, at vanliga verður sagt, at um 95 prosent av nýggjum árgangum verða koppsettir, verður tað roknað sum, at allir íbúgvarnir eru koppsettir.

Meslingar eru sera smittandi og er ein av teimum meiri álvarsomu virussjúkunum, vit kenna til. Hon kann geva álvarsamar eftirsjúkur, oftast lungnabruna ella miðoyrnabruna, men møguliga eisini heilabruna. Fyrr hendi eisini, at fólk doyðu av sjúkuni, greiðir Henrik L. Hansen frá.

Byrjað varð at koppseta føroysk (og dansk) børn í 1987, og í dag verður mett, at tey yngri eru øll koppsett, meðan tey vaksni hava øll

Henrik L. Hansen, virkandi landslækni

Mynd: Álvur Haraldsen

havið sjúkuna sum børn.

– Tó so, um onkur veit, at hann ikki er koppsettur, mæla vit til at fáa eina koppseting beinanvegin, sigur Henrik L. Hansen.

Umfatandi koppsetingin í Føroyum merkir, at hóast sjúkan skuldi funnið sína leið til Føroya, so hevði talan ikki verið um eitt stórt útbrot,

sum vit síggja í øðrum londum í lótu.

– Sjúkan hevði havt sera avmarkaðan møguleika at spreidda seg, tí øll runt um hana eru longu koppsett móti henni ella hava havt sjúkuna longu, sigur hann.

– Um ein gerst sjúkur, verður ein rættiliga illa fyri. Ein fær høgán fepur og fólir

seg rættiliga illa. Tað er ein stórvandi fyri eftirsjúkum, men deyðsvandin er lítill í dag, sigur landslæknin, sum minnir á, at mælt verður til at koppseta seg, um ein veit, at ein ikki er koppsettur, ella ikki heldur seg hava havt sjúkuna sjálvur, sigur landslæknin at enda.